

## KUDARO III MAĞARASI

Bu mağara Kudaro I, II ve V'in hemen altında yer alır. Mağaranın girişi denizden 1564 m., Dzodzori Nehrinin 220-230 m. üzerinde bulunur. Pleistosen ve Holosen dolgular 6-7 m. kalınlığındadır ve mağaranın %90'unu doldurmuştur. 10 seviye tespit edilmiştir. 3. ve 4. Seviyeler Orta Paleolitik, 6-8a seviyeleri ise Acheuléen'e aittir. Mağaradaki nemlilik oranı çok fazla olup kalsit formasyonları sıkça oluşmuştur. Bunlar mağara dolgularının önemli unsurlarıdır.

**Fauna:** Fauna kalıntıları Orta Paleolitik ve Acheuléen seviyelerden elde edilmiştir. Hala eksik olan fauna listesi 40 memeli parça, 15 kuş, 2 sürüngen, 2 amfibi hayvan ve 1 balık parçasını kapsar. Acheuléen seviyelerde 2374 büyük memeli kemiği vardır. Mikrofauna henüz incelenmemiştir.

Acheuléen seviyelerin en alt kısımlarında Ursus deningeri hakim olmaktadır, bu da büyük memeli kemiklerinin % 85'inden fazlasını gösterir. Erişkin hayvanların kemikleri baskındır.

**Yontmataş Aletler:** Kısmen kazılmış olan Acheuléen seviyeler 91 adet alet vermiştir. 6. ve 7. Seviyelerdeki hammadde kötü kaliteli yöresel kayalardan oluşmaktadır (Çakmaktaşı ve silisli kalker). Fakat aynı zamanda bu seviyelerde yöresel olmayan kaynaklardan getirilmiş iyi kalitede çakmaktaşıdan yapılmış aletler de vardır. 5, 8 ve 8a seviyelerinde sadece yöresel hammadde görülmektedir. Bunlar çoğunlukla kumtaşı çakıllarından oluşmaktadır.

Tüm seviyelerdeki aletlerin büyük çoğunluğu, özellikle 6. Seviyede, yöresel çakmaktaşıdan yongalar, yonga parçaları ve yöresel çakmaktaşıdan artıklardır. Düzeltili aletler çok fazla değildir. Toplam 12-13 adettir. 5. Seviyeden elde edilen aletlerin çoğu iki yüzeyle, protobiface, kenar kazıyıcılar ve nacak benzeri aletlerdir. Protobiface'lardan 3 tanesi düşük kaliteli kumtaşıdan yapılmıştır. Orta Acheuléen seviyelerin aletleri ise yöresel olmayan çakmaktaşıdan yapılmış yalnızca 2 adet alettir.

**Kronoloji:** Bu mağarada saptanan çeşitli seviyelerin yaş kanıtları, birkaç mutlak yaşlandırma ile sağlanmıştır. 3 sonuç alınmıştır:

Acheuléen Seviye 8a: **GÖ. 560.000 ± 112.000**

Orta Paleolitik-Acheuléen Geçiş Evresi (5. Seviye): **GÖ. 252.000 ± 51.000**

Bunlarla beraber Orta Paleolitik seviyelerin üst kısımlarından alınan malzemeden 2 Uranyum-thoryum yaşlandırması yapılmıştır. Bunlarda GÖ. 110.000 ± 10.000 ve GÖ. 80.000 tarihleridir.